

M

Brněnský

metropolitan

říjen 2023

Vzhůru do oblak a ještě dál

Magistrát informuje
**K obecním bytům vede
snazší cesta pro mladé
i starší**

Rozhovor
**Koordinace uzavírek:
Co město může ovlivnit
a na co je krátké**

Téma
**Haly na výstavišti
a na Vodově se již staví,
bazén se zdržel**

Fotoreportáž
**Vydejte se na Ústřední
hřbitov na procházku
i koncert**

CESTA Z DLUHŮ

B | R | N | O

brno.cz/milostiveleto

MILOSTIVÉ LÉTO III

Máte problém s dluhy na daních, sociálním pojištění, justičních pohledávkách nebo komunálním odpadu? Využijte třetí Milostivé léto. Po podání žádosti a uhrazení původního dluhu (jistiny) vám bude odpuštěno všechno příslušenství dluhu, tedy úroky, penále, pokuty. Akce trvá do **30. 11. 2023**.

M | Brněnský
metropolitan

Informační magazín občanů města Brna,
říjen 2023

Periodický tisk územního samosprávného celku

Editorka: Z. Gregorová

Redaktoři: M. Žáková, M. Dvořák, R. Loukotová,
A. Dudková, J. Vašíčková, R. Burián, F. Poňuchálek,
Z. Obalilová, T. Mima

Vydavatel: statutární město Brno,

Dominikánské nám. 1, 602 00 Brno, IČ: 44992785

Redakce: Magistrát města Brna, Tiskové středisko,
Husova 12, 601 67 Brno, tel.: 542 172 064,

e-mail: tis@brno.cz

Redakce neodpovídá za obsah názorových rubrik.

Šíření jakéhokoliv textu z tohoto vydání bez
písemného svolení vydavatele je zakázáno.

Periodicita: 11× ročně (s výjimkou srpna),
19. ročník, MK ČR E 21747

Místo vydávání: Brno

Dáno do tisku: 22. 9. 2023, distribuce: do 1. 10. 2023,

poté je magazín k dispozici v budovách Magistrátu
města Brna, tramvajích DPMB a na dalších místech

Inzerce: Regionální vydavatelství, s. r. o.,

K Žižkovu 282/9, Praha 9, 190 00, IČO 27846717

Tomáš Sedláček, 737 379 703, sedlacek@regvyd.cz

Karel Marek, 606 740 730, k.marek@regvyd.cz

Michal Novák, 739 724 774, novak@regvyd.cz

Tištěný náklad: 200 000 ks

Distribuce: Česká distribuční

Foto na titulní straně: František Brablc

Další číslo: do 29. 10. 2023

B | R | N | O

www.brno.cz

Najdete nás na: [@brnomycity](https://www.instagram.com/brnomycity)

Křesadlo opět ocení dobrovolníky a jejich přínos společnosti

Letos se koná šestý ročník ceny Křesadlo, jež vyzdvihuje práci dobrovolníků a jejich příběhy. Hlasovat můžete v kategorii divoké karty na webu kresadlo2019-jmk.cz, a to od 24. října do 24. listopadu. Další oceněné vybere soutěžní komise.

(tam)

Tři desetiletí proměn Technologického parku poznáte na výstavě

V Urban centru na Staré radnici se chystá nová výstava. Seznamte se od 26. října do 17. listopadu se zajímavou historií Technologického parku na pomezí Králova Pole a Medlánek. Na výstavě poznáte, jak se za posledních 30 let proměnilo území, na kterém se rozsáhlý park technologických inovací rozkládá, uvidíte, jak v areálu postupně přibývaly jednotlivé budovy, a na časové ose můžete sledovat všechny milníky. Chybět nebudou ani zajímavosti, které jste o Technologickém parku dost možná netušili. Výstavu doplní i plakáty, které shrnou nápady studentských týmů v letošní soutěži MUNISS. Studenti vysokých škol v tomto ročníku navrhovali chytrá řešení právě pro Technologický park, ve kterém sídlí řada inovativních firem a výzkumných center. Bližší informace o výstavě najdete na webu urbancentrum.brno.cz.

(and) | foto: MMB

Brněnské kulturní fórum řeší dostupnost v umění

Tématem již sedmnáctého Brněnského kulturního fóra je dostupnost. Tentokrát se bude nejenom debatovat a sdílet, ale současně si návštěvníci užijí i krátké umělecké ukázky.

Kultura dostupná pro všechny je podtitul podzimního fóra, které se uskuteční 9. října v Divadle na Orli. Což je jeden z mála brněnských kulturních prostor opravdu bez bariér. Právě ty budou diskutovány z mnoha úhlů. Na fóru se jich bát nemusíte. Zajištěny budou služby umožňující účast a pohodlné prostředí pro všechny – akce bude překládána, tlumočena do znakového jazyka, připraveny budou pomůcky pro osoby slabozraké či asistenční služba.

(zob)

V Brně fungují první čtyři nová pítka, která uspěla v hlasování participativního rozpočtu. Pitnou vodu si od prázdnin naberete na Hlaváčkově, Veslařské (na snímku), Volejníkově či u Polikliniky Lesná. Další tři pítka z projektu přibudou během jara v Medláncích, na Kraví hoře či na Cacovickém ostrově.

(tam) | foto: MMB

Model přiblíží, jak bude vypadat nové nádraží a jeho okolí

Vítězové soutěže na nové hlavní nádraží v Brně dokončili komplexní architektonickou studii celého nádražního prostoru. Její výsledky včetně velkého fyzického modelu moderního, funkčního a estetického dopravního uzlu si lidé mohou prohlédnout na putovní výstavě Nádraží Brno aktuálně. Do 23. října ji hostí Křížová chodba Nové radnice, od 1. do 12. listopadu Galerie Vaňkova a poslední zastávkou bude od 24. listopadu do 29. prosince Urban centrum na Staré radnici.

(zug) | foto: Zdeněk Kolařík

Říjnový program pro seniory zve na sport i tvoření

V září zahájené Brněnské dny pro seniory ještě nekončí. Také v říjnu si lidé mohou vybrat z pestré nabídky aktivit, z nichž větší část je zcela zdarma. Pro šikovné ruce je například 9. října připraven kurz drátkování nebo 25. října výroba ozdob z korálků. Zdraví a kondici můžete podpořit mimo jiné při cvičení ve vodě 17. října nebo na semináři Mozek v posilovně 20. října. Uskuteční se i beseda se spisovatelkou Hanou Pinknerovou nebo celodenní výlet do Čejkovic, při kterém se vydáte za vůní čaje a chutí vína. Na některé akce je nutná registrace předem. Kompletní program a kontakty hledáte na webu zdravi.brno.cz.

(and)

K obecním bytům vede snazší cesta pro mladé i starší

Dvě změny v pronájmech obecních bytů, které schválili zastupitelé a zastupitelky na zářijovém zasedání, se dotkly startovacích bytů pro mladé páry a rodiny i bydlení pro seniory.

U bytů pro seniory jde na první pohled o změnu takřka kosmetickou. Dosavadní kategorie „byty v domech s pečovatelskou službou“ se přejmenovala na „dostupné byty pro seniory“.

Ve skutečnosti ale právě název způsoboval jistá nedorozumění – žadatelé předpokládali, že je na místě automaticky zajištěna pečovatelská služba (tu si přitom musejí v případě potřeby sjednat sami, nad rámec nájmu), a stávalo se, že když na ně v pořadníku přišla řada, byty odmítali, protože „přece ještě nepotřebují bydlet v pečovatelské službě“.

Nové označení „dostupné byty pro seniory“ lépe vystihuje podstatu: nabídnout starším lidem důstojné bydlení s nepřehnanou metráží a tím pádem s menšími náklady. Žádat o ně mohou lidé s trvalým bydlištěm v Brně, ve starobním důchodu, nevlastníci dům nebo byt. Současných nájemníků těchto bytů ani těch, kdo na ně čekají v pořadníku, se tato změna nedotýká.

Startovací byty jsou určeny pro mladé lidi do 40 let. Dosud v nich mohli bydlet tři roky (případně si to prodloužit na pět) za snížené nájemné a za tu dobu si našetřit prostředky na další bydlení. Nyní ale budou na místě moci zůstat, pokud po dobu těchto pěti let nebudou mít problémy s placením nájmu nebo sousedským soužitím. Uzavřou smlouvu na dobu neurčitou jako na běžný obecní byt. O 15 těchto bytů se lidé mohou hlásit do 8. října. Více na webu bydleni.brno.cz.

Radka Loukotová | foto: MMB

Na budově prvního stupně Základní školy a mateřské školy Jana Broskvy 3 postaví novou nástavbu. Práce by měly začít ještě letos a potrvají rok.

Do 13. října je v Urban centru na Mečové 5 k vidění výstava Jak se dýchá v Brně o výsledcích detailního měření ovzduší. Podrobnosti najdete na webu urbancentrum.brno.cz.

Jak zajistit svoji bezpečnost v provozu, zjistí školáci na dopravním hřišti v Řečkovících 7. října. Akce Body pro bezpečnost dětí se tu uskuteční od 10 do 16 hodin.

Problematický vodovod na Gajdošově se opraví

Když se rozkope most (třeba na ulici Otakara Ševčíka v Židenicích) a lidé se dočasně naučí jezdit jinudy, je to pravá chvíle pro opravy v blízkosti stavby. Proto se od listopadu začne rekonstruovat vodovod a kanalizace na Gajdošově.

Od roku 2018 Brněnské vodárny a kanalizace na Gajdošově evidují 15 vodovodních havárií. Oprava je rozdělena do dvou etap – první se týká úseku od mostu Otakara Ševčíka po křižování s Podpísečnou, druhá zahrnuje část ulice od Mikšíčkovy po Bubeníčkovu. Stavbaři by měli pracovat na obou etapách od listopadu zhruba jeden rok.

(zug)

Lhůta pro podání žádostí o ekodotace končí 31. října

Zbývají poslední týdny k podání žádostí do tří brněnských dotačních programů se zaměřením na životní prostředí. Sběr žádostí končí 31. října a propásnout příležitost by byla škoda. Víte, jak přilákat veřejnost ke břehům zdejších řek? Pak si nenechte ujít program Nábřeží! Blížící se termín se týká také Vnitrobloku!, který podpoří zkrášlení okolí domů vysazením zeleně. A v programu Ekologická výchova můžete získat dotaci na vzdělávací projekty zaměřené na předcházení vzniku odpadů. Více informací najdete na portálu ekodotace.brno.cz.

(and)

Číslo měsíce

659

Tolik rozvodů bylo zaznamenáno v roce 2022, jde o nejnižší počet v novodobé historii Brna. Před deseti lety jich bylo 1 194. Další zajímavé údaje hledejte na data.brno.cz.

Míchací věže dorazily na místo svého působení. Pracovníci Povodí Moravy jednu z nich instalují do Rakovecké zátoky.

Mícháním proti sinicím. Čistotu přehrady hlídá šest věží

Dobrá kvalita vody v Brněnské přehradě, ve které se můžeme bez obav koupat, není souhrou náhod. Díky soustavě opatření je nádrž už několikátým rokem v dobré kondici. Pět původních provzdušňovacích věží postupně nahradí míchací, protože vhánění teplé okysličené vody z hladiny ke dnu se ukázalo jako efektivnější v boji proti množení sinic. V Rakovecké zátocy pak přibyla šestá míchací věž. Dalším počinem je zachytávání fosforu a dusíku na přítoku. Snížení množství těchto prvků ve vodě zamezuje množení bakterií, které se jimi živí. ■

(zob) | foto: Zdeněk Kolařík

Modernizuje se Stará hasička, otevře se za rok a půl

Od září se rekonstruuje Stará hasička v Komíně. Z kulturního centra zůstanou jen dvě obvodové stěny, které zachovávají jeho historický ráz. Kolem nich vznikne nová budova se dvěma společenskými sály včetně moderního zázemí. Venku se počítá s novými stromy i vodními prvky. Hotovo má být na jaře 2025. ■

(tam)

Hledáte smysluplný koníček? Staňte se dobrovolníkem

Chcete se věnovat prospěšné činnosti, využít svůj volný čas smysluplně, poznat nové lidi i kus světa? Pak byste neměli minout Jiho-moravské dobrovolnické centrum. S jeho aktivitami se můžete blíže seznámit 19. října na OPEN-ER v Café Práh. Na programu je výstava fotografií, jarmark neziskovek nebo beseda o dobrovolnictví v zahraničí. Akce slouží i pro sdílení dobrovolnických příležitostí a zkušeností. Jiho-moravské dobrovolnické centrum poskytuje konzultace, organizuje vzdělávací akce a workshopy a spolupořádá také ocenění dobrovolníků Křesadlo. Podzimní program najdete na stránkách dobrovolnicentrum.cz. ■

(and)

Poznejte skryté stránky Brna na procházkách s průvodci

Podzim sice přináší častější přeháňky, ale i tak je skvělým obdobím pro procházky na čerstvém vzduchu. Využijte k tomu AutenTICKé prohlídky města s průvodcem. Na babí léto si TIC Brno připravilo procházky s tématem sametové revoluce, stromů, první republiky nebo hřbitovů.

Ty z vás, kteří mají rádi chůzi po svých, letos čeká řada možností, jak spojit příjemnou aktivitu s poznáním. I letošní podzim totiž přinesl do AutenTICKých prohlídek nová témata.

„Zařadili jsme více procházek zaměřených na propojení města a přírody. Projdete se po břehu Staré Ponávky s botanickým výkladem nebo strávíte s celou rodinou odpoledne mezi stromy. A seznámíte se s neživou přírodou v centru a také v okolí Brněnské přehrady při komentované plavbě parníkem,“ vybrala z okruhů ředitelka TIC Brno Jana Janulíková.

V nabídce je i dušičková atmosféra. Připravují se procházky po Ústředním hřbitově, kde je pochována řada významných osobností, a také po hřbitově v Židenicích. Nechybí připomínka avantgardy a funkcionalismu meziválečného období v podobě procházky Neon-onyx-káva nebo oblíbené běžecké trasy, při kterých poznáte Brno zase z trochu jiného úhlu.

Rodiny s dětmi mohou prozkoumat pestrý život brněnských stromů. Zjistí, co stromy potřebují, aby dobře prospívaly, a jak poznat, zda jim něco schází. Prohlédnou si jehličnany i listnaté stromy a naučí se dívat na zeleň v městském prostředí novým pohledem. Kompletní seznam včetně termínů najdete na webu autenticke-prohlidky-brno.cz. Zde se dozvíte i cenu vstupenek, které si můžete online rovnou koupit. Máte cestu do středu města? Lístky seženete i v infocentrech na Radnické 8 a Panenské 1. Tak se projděte podzimním Brnem! ■

Anna Dudková

Jak zmírnit dopady klimatických změn na krajinu?

Hnutí Brontosaurus připravilo na 6.–8. října vzdělávací kurz Klima startup. Je určen pro ty, kdo se chtějí více zorientovat v problematice dopadů klimatických změn na krajinu, a zaměří se na adaptační opatření, která je možné uskutečnit dobrovolnický.

(zug)

Prvňáčci se mohou nechat pasovat na rytíře knih

Aktuální období je speciální zejména pro děti, jež nedávno začaly chodit do školy. Právě jim se věnuje projekt Poprvé do školy, poprvé do knihovny, který nabádá ke čtení již od úvodních školních dnů.

Zasvěcení prvňáčků do knižního světa doprovází mnoho zajímavých aktivit. V říjnu se chystá slavnostní pasování na rytíře a rytířky přímo od Královny knih. Akci pořádá většina poboček Knihovny Jiřího Mahena v Týdnu knihoven od 2. do 8. října.

Novopečení školáci se navíc mohou do konce října registrovat či přeregistrovat do knihovny na celý rok zdarma. Vedle knížek získají přístup také k deskovým hrám nebo didaktickým hračkám.

Projekt Poprvé do školy, poprvé do knihovny odstartoval v roce 2003. Za tu dobu byly na rytíře a rytířky knih pasovány už tisíce malých čtenářů.

(tam) | foto: archiv KJM

JICbooster hledá podnikavce s vizí

Máte startup a chcete ho posunout? Pak by vám neměl uniknout nový akcelerační program pro jihomoravské startupy JICbooster, který připravila inovační agentura JIC.

Zhruba 20 až 25 projektů čekají dvě fáze programu s podporou byznysových expertů. Až půl roku se budou účastníci zaměřovat na vývoj funkčního produktu a základní kompetence nutné k založení firmy a jejímu vedení. Druhá fáze potrvá až dva roky a zaměří se na vstup firmy na trh. Cílem je byznys do tří let posunout ideálně na globální úroveň. Více informací hledejte na webu jic.cz.

(and)

Kdo nebyl delší dobu na Tomkově náměstí, ten to tam po zprovoznění velkého městského okruhu nepozná. Jednu maličkost (byť dosti rozměrnou) si ale zvláště ti starší možná budou pamatovat. Na tamní sokolovně se podařilo obnovit reklamy z roku 1933, jež korunuje nesmrtelné logo firmy Alpa z Králova Pole. Dole je vyvedena silueta nízkého domku, který tehdy vedle sokolovny stál, a dobový znak Sokola.

(zug) | foto: MMB

Zapomínat na prevenci se nevyplácí, připomene růžová barva

Brno bude opět růžové. Od 3. do 12. října si pomoci řady akcí připomeneme nezbytnost prevence i specifika boje s rakovinou. Lidé si budou moci před obchodním domem Centrum na Koblížně prohlédnout panely, které přiblíží příběhy onkologických pacientů. Hned 3. října se růžově rozzáří balkon Mahenova divadla a lidé se na stánku dozvědí, jak si mohou sami vyšetřit prsa či varlata. Chybět nebude ani beseda s pacientkami a lékaři Masarykova onkologického ústavu v Moravské galerii nebo růžově nasvícená fontána před Janáčkovým divadlem, která preventivní kampaň 12. října uzavře. Více informací najdete na stránkách zdravi.brno.cz.

(and) | foto: Zdeněk Kolařík

[Ejáj] se zmocní Brna a pak i zbytku republiky

Umělou inteligenci (artificial intelligence neboli AI [ejáj] – pozn. red.) a její přesahy do byznysu, vzdělávání, ale hlavně našeho každodenního života představí celorepubliková akce Dny AI, jejíž první týden se odehraje v Brně. Od 9. do 15. října se zájemcům zaplní díře přednáškami, workshopy i panelovými diskusemi. Zvláštní pozornost by měli věnovat sobotě 14. října a celodennímu programu AI 4 All v Knihovně Jiřího Mahena na Koblížně. Prozkoumají tam samořídící vozidla a odpoledne se utkají se strojem v AZ kvízu. Více se dozvíte na dny-ai.cz.

(ral)

OXOFILM 49. MEZINÁRODNÍ ENVIRONMENTÁLNÍ FILMOVÝ FESTIVAL
5.-8. 10. 2023, BRNO

RODINNÝ DEN S EKOFILMEM V ZOO BRNO
SOBOTA 7. ŘÍJNA 2023

Zvýhodněně vstupné do zoo 70 Kč!

- OX program pro děti s Děčkem
- OX rodinná hra s úkoly o vodě
- OX beseda „Jak si vylepšit vodu na každý den“ s vědkyní Dianou Siswatonovou
- OX filmy o přírodě

POŘADATEL: Ministerstvo životního prostředí
ORGANIZÁTOŘI: KEY PROMOTION, MUNI FSS, EK Inkubátor
FINANČNÍ ODPORA: jihomoravský kraj
GENERÁLNÍ PARTNER: SKUPINA ČEZ
HLAVNÍ PARTNER: SAKO BRNO
HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER: Česká televize

VÝKUP AUTOVRAKŮ
VYVRAK

ZA NEJLEPŠÍ CENY ZA AUTOVRAK !!!
odvoz zdarma | doklad o eko likvidaci

+420 731 04 04 05
www.vyvrak.cz

REKONSTRUKCE bytových jader
www.rekonstrukce-jader.cz
RYCHLE - SPOLEHLIVĚ - KVALITNĚ

REKONSTRUKCE
koupelen, kuchyňských linek, podlah, obkladů,
dveří, vnitřních dispozic a vše co je k domovu potřeba.

www.rekonstrukce-jader.cz
DK plus, s.r.o. e-mail: info@rekonstrukce-jader.cz
+420 728 307 708

2. ročník brněnského klubového festivalu BATCH

BATCH FESTIVAL
www.batchbrno.cz

SAVE THE DATE
6.10. - 7.10.

1 VSTUPNĚ
50+ KONCERTŮ
13 KLUBŮ

MOIMIR PAPADESCU & THE NIHILISTS
LENNY • VLADIMIR 518
NOVEMBER 2ND
POST-HUDBA a další ...

Projekt se uskutečňuje za finanční podpory Ministerstva kultury, statutárního města Brna a pod záštitou primátorský statutárního města Brna JUDr. Markéty Vaňkové.

Husí hody
Vinařství Konopný kopec Blatnice pod Svatým Antonínkem

4.11.2023 17:00

PŘEDKRM
• paštika na bagetce s brusinkovým dipem

HLAVNÍ CHOD
• pečené husí stehno se zelím a bramborové patenty

DEZERT
• cheesecake s kávou

NEOMEZENÁ KONZUMACE MLADÝCH VÍN **1100,-**

Od 18:00 CM Fraj Kapacita 90 lidí
Vstupenky: Pekárna Bachan nebo e-shop www.konopnykopec.cz

Baví mě adrenalin, u plachtění nevíte, kde budete za deset minut

Nedávné narozeniny oslavil sportovní pilot Gustav Vrbacký ve velkém stylu – ve vzduchu i ve vodě, kam ho přátelé hodili, oblečení neoblečení. Na tom by nebylo nic zvláštního, kdyby neměl oslavenec v rodném listě zapsáno datum narození 1933. V srpnu mu tedy přšely gratulace k rovné devadesátce. Od mládí působí na letišti v Medlánkách a dodnes se podílí na jeho zvelebování a aktivně létá.

Medlánky hostily 1. národní soutěž plachetových letadel na podzim 1924, příští rok tedy tamní letiště oslaví 100 let. Proč byla vybrána právě tato lokalita?

Asi tu byla silná skupina lidí, kteří tomu fandili a vytipovali tento svah. Dnes je zarostlý stromy, ale tehdy byl holý. Podle směru větru pak skákali a létali na Medlánky, na Žabiny a Královo Pole nebo ven z Brna.

Na čem tehdy létali?

Byly to kluzáky, ale neměly dnešní podobu. Byly to pionýrské doby, kluzáky se vyráběly ze dřeva. Obrovský skok byl, když se v 50. letech letadla začala dělat z kovu a pak laminátů. Abyste dosáhli potřebného vztlaku, výsledné síly, která letadlo nese, musíte splnit podmínky, které vědci vypočítají v aerodynamickém tunelu. Tam se zkouší různé tvary, rychlosti proudění a úhly. Aby to fungovalo stejně jako v tunelu, potřebujete se dostat do maximálně 10milimetrového rozdílu. Ale u dřeva milimetry tak nehrály roli, dřevo se deformuje. Díky novým materiálům byly výkony o 30–40 procent lepší než u dřevěných mašin.

Kudy vedla vaše životní cesta na medlánecké letiště?

Tatínek byl strojvedoucí, já jsem chtěl být vojenským pilotem. Bohužel otec zemřel 15. dubna 1950 při srážce vlaku. Byl jsem jedináček a maminka plakala, ty chceš být pilotem, ty se mně zabiješ, tak jsem k vojákům nakonec nenastoupil. Měl jsem několik kamarádů, se kterými jsem modelařil, tak jsem se sem na ně chodil dívat a pak jsem si to tu

domluvil a 30. května 1950 jsem nastoupil do výcviku do zdejší zemské plachtařské školy.

Musí mít člověk pro létání talent nebo se stačí nebát výšky?

U sportovních pilotů je to hlavně otázka jejich zájmu, protože je to stojí peníze – a dneska čím dál víc – a čas. Tady nemožou být pauzy půl roku a víc, je zásadní, aby člověk létal, vjemy jako odhad výšky, odhad rychlosti musí být pořád živé. Letadlo je jako lidská povaha, každé je jiné. Některá mašina je citlivější na nohu, některá na křídýlka, některá na rychlosti. Je taky třeba respektovat zákony aerodynamiky, je to neživá věc, která nebere na člověka ohled. Jakmile uděláte chybu, platíte.

Co vás létání naučilo?

Trošku odpovědnosti k činnosti, kterou provádím, a přátelství. Sžít se s kolektivem letiště, protože jednotlivec není schopen sám vše obsáhnout, ani fyzicky, ani finančně. Potřebujete hangár, potřebujete letadlo obsloužit. A člověk musí respektovat všechny přírodní zákony a předpisy, které létání vyžaduje.

Od 50. let jste se věnoval plachtění na větřoních, později jste přidal ultralehká letadla. S motorem je let zábavnější?

Není tak náročný. U bezmotorového musíte víc přemýšlet, protože nevíte, kde budete za deset minut, jestli ještě poletíte, nebo budete na zemi. Musíte hledat stoupavé proudy, ovládat meteorologii a respektovat všechny prvky, které vám příroda a počasí poskytuje. Ultralighty mě zlákaly koncem 80. let,

Letadlo je jako lidská povaha, každé je jiné. Některá mašina je citlivější na nohu, některá na křídýlka, některá na rychlosti.

Gustav Vrbacký (*1933)

Žije v Brně a kolem medláneckého letiště se pohybuje od mládí, nejprve jako modelář, později jako sportovní pilot, instruktor a inspektor létání. „Téměř 10 let jsem také zalétával letadla, ale pak jsem toho nechal, žena mi vyčítala, že je to moc riskantní,“ říká Gustav Vrbacký.

V 50. a 60. letech se věnoval soutěžnímu plachtění na mezinárodní úrovni, od 80. let létá také na ultralightech, které i stavěl. Podílel se (a stále v tom pokračuje) také na rozvoji a údržbě medláneckého letiště. Kdyby chtěl někdo létání vyzkoušet, co by mu zkušený pilot poradil? „Musí si to domluvit v příslušném klubu, kde by chtěl létat, ale první slovo má doktor. I rekreační letci musí mít sportovní výcvik. Máme tu družstvo, kde se kluci každý víkend učí létat, mají tu své instruktory. Dnes se létá po dvou, ale když jsem se učil já, nebyly dvousedadlovky. Seděli jsme v letadle na zemi a trénovali správné pohyby, pak jsme se na rovině stříleli do vzduchu gumovým lanem. Nejdřív jsme létali ve výšce kolen, nemohli jsme to rozbit, nemohli jsme se zranit, a tak jsme si postupně zvykali.“

protože jsem měl možnost postavit si vlastní letadlo.

Závěsné kluzáky zvané rogala se ovládají pohybem těla pilota, jak se řídí větroně?

Mají řídicí páku neboli knipl a nožní pedály. Knipl ovládám náklon doprava a doleva a let nahoru a dolů. A pedály ovládám zatáčení doprava a doleva. Je potřeba mít cit v noze i ruce, podobně jako když jedete na kole. Tam taky nemůže převládat odstředivá nebo dostředivá síla, to byste letěla ze zatáčky ven nebo byste spadla.

V silniční dopravě jsou nejčastějšími příčinami fatálních nehod nevěnování se řízení a nepřiměřená rychlost. Jak je to v letecké dopravě?

Člověk třeba může z nedostatku kyslíku usnout. Hlavní příčinou ale bývá chyba pilota, špatný odhad plochy na přistání, výšky, rychlosti. Nejzásadnější je udržet správnou rychlost, především nepodkročit tu minimální.

Na čem by vás ještě lákalo létat?

Lákalo by mě zaletět si na některém z moderních typů větroňů. Jsem vyznavač tichého letu. Motorová mašina řve, letí rychleji nebo pomaleji podle toho, kolik přidáte plynu. Kdežto u plachtařiny musíte furt přemýšlet,

hledat terén a mraky, které by vám dopřály nabrat výšku.

Co si kromě ticha nahoře nejvíc užíváte?

Ten adrenalin, dopředu nevíte, kde co jak. Jestli najdete stoupák, jestli vás to zvedne do výšky, kterou potřebujete na překonání určité vzdálenosti – a tak se to opakuje po celou dobu letu. Nedávno jsem letěl sedm hodin, odsud do Pacova, pak přes Havlíčkův Brod a Velké Dářko nahoru k Chocni do Žamberka a potom přes Českou Třebovou a Letovice do Medlánek. Vidím, že mám správnou výšku, tak jsem skočil tady za ten svah a ještě jsem přidal dalších 87 kilometrů, celkově to bylo přes 500 kilometrů. Láká mě tedy i dosažení určité vzdálenosti, protože to se hodnotí.

Má vaše paní pro létání pochopení? Létá i ona?

Už jsem vdovec, ale manželka taky létala. I motorově, ale hlavně plachtila. Na mistrovství republiky byla druhá třetí, v roce 1962 udělala i světový rekord 7 660 metrů výšky ve Vysokých Tatrách. Skončila v roce 1968. Měli jsme dvě dcery a létání chce strašně moc času, soboty neděle... Někdo musel hlídat děti. Ty ale lítej dál, řekla mi manželka.

Zuzana Gregorová | foto: Zdeněk Kolařík

Koordinace uzavírek: Co město může ovlivnit a na co je krátké

Dvě stě padesát dopravních uzavírek má aktuálně na seznamu pracovní skupina, která se zabývá jejich koordinací. „Kdyby každá z nich trvala rok, o století později bychom před sebou pořád měli dvě třetiny prací. Z tohoto pohledu nejde dělat věci vždy postupně, ale je nutné kopat na vícero místech záraz. Snažíme se ale, aby to bylo v rámci možností co nejefektivnější,“ říká Vlasta Jágerová a vysvětluje, na co při tom ze své pozice koordinátorky výkopových prací a uzavírek nejčastěji naráží.

Letošní prázdninová dopravní omezení byla tak velká, že vyvedla z míry i řidiče a řidičky, pro které jsou kolony v Brně koloritem. Jak k tomu došlo a o čem to svědčí při koordinaci staveb?

Celý proces je velmi komplikovaný, a i když fungujeme v plánech a výhledech na několik let dopředu, realita se často liší. V posledních letech se ale dějí takové stavby, jaké Brno dlouho nezažilo, ať už mluvíme o velkém městském okruhu, či o rozšiřování D1. Právě se začátkem prací na dálničním šestipruhu letos nastaly ve městě největší komplikace.

A tomu nešlo v rámci koordinace v pracovní skupině předejít?

Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) řeší všechna omezení přímo na dálnici a využívá ji pro objízdné trasy i za cenu několikakilometrových objížděk. Ze svého pohledu tak dopravu ve městě nijak neomezuje. Vliv to ale

samozřejmě má: omezení snižuje průjezdnost, každá nehoda zastaví provoz úplně. Ten se přelije do města a zahltí už tak přetížené komunikace. Na pracovní skupině se scházíme všichni a snažíme se získávat maximum informací, ale ani samo ŘSD není často s to přesně předem říci termín. Zrovna dálnice měla původně začít už na jaře.

Jak pracovní skupina koordinace uzavírek vlastně funguje?

Ustanovila ji Rada města Brna, má asi 25 členů, patří do ní např. ŘSD, krajská Správa a údržba silnic (SÚS), teplárny, vodárny, plynárny, odbory magistrátu i krajského úřadu, ale taky třeba policie nebo zástupci MHD a linkové dopravy. Scházíme se jednou měsíčně a každý informuje o svých stavbách v rámci města, jak pokročila jejich příprava, kdy předpokládá, že práce zahájí, a kdy s nimi bude hotový.

Jaké má v tomto ohledu pracovní skupina možnosti? Může někomu něco „zakázat“, aby toho nebylo moc?

Co se týká uzavírek, neexistuje žádný legislativní rámec, který by to upravoval. Je to hlavně o dohodě a o vzájemné informovanosti. Každý z těch subjektů má své potřeby a plány, nejradši by při tom samozřejmě vždy zavřel komunikaci celou, protože to je pro organizaci prací nejjednodušší. Vydávám k navrženému

dopravnímu omezení stanovisko a buď ho v dané podobě a termínu odsouhlasím, nebo ne. Je pak ale na těch, kdo dávají kulaté razítko, jestli se tím budou řídit. Povinnost nemají. Pokud jsou některé věci vysloveně v kolizi, snažíme se vždy domluvit s investory, jak to poskládáme. V poslední době jsme třeba řešili, že se dělala Stará dálnice a k tomu odbočovací pruh na Žebětínské. Pak se ale měla přidat „Farinka“ a to už jsem musela odsouhlasit a domluvit se se SÚS, že začnou až po dokončení Staré dálnice. Hned po nich nastupují zase Brněnské komunikace na Chironovu. Takže takhle se stavby skládají za sebe a čeká se s nimi.

Nabízí se otázka, jestli tedy z vašeho pohledu dělá město pro koordinaci maximum, nebo je tam potenciál být nekompromisnější?

Obec nemá, jak do toho zasahovat, všechno je jen o domluvě a ochotě vyjít si vstříc. Ze zákona musí uzavírku, která se ho týká, jen projednat, nikoli ji odsouhlasit. Kdyby ale zákony daly obcím víc pravomocí, už byste mnohdy neudělali objíždku nikde. Protože která už tak dopravně zatížená obec by dobrovolně souhlasila s tím, aby se k ní přelila ještě cizí doprava? ■

Radka Loukotová | foto: Zdeňka Obalilová

Rozšířenou verzi rozhovoru si přečtete na webu cosedeje.brno.cz.

Haly na výstavišti a na Vodově se již staví, bazén se zdržel

Chystané stavby jsou vhodné i pro vrcholné sportovní akce. Na výstavišti by se mohlo konat například mistrovství světa v ledním hokeji, třetí hala na Vodově pak vytvoří z tamního areálu ideální místo pro basketbalové šampionáty. Mezinárodní závody pojmu i bazény za Lužánkami.

Letošní podzim je významným obdobím sportovišť v Brně. Městem aktuálně hýbou tři velké projekty – hlavním z nich je dlouho očekávaná stavba multifunkční arény na výstavišti, která začala v půlce září. Odstartovaly také práce na třetí hale na Vodově ulici a brzy se zpřístupní plavecký areál za Lužánkami.

Stavbu největšího strategického projektu města, jímž je víceúčelová hala na brněnském výstavišti, zahájilo slavnostní poklepání základního kamene 18. září. Aréna vyroste v západní části areálu poblíž pavilonu Z a proces potrvá 33 měsíců. Hotovo by tak mělo být v polovině roku 2026.

Multifunkční hala nabídne špičkové podmínky pro kulturní, sportovní, veletržní či kongresové akce mezinárodní úrovně. Její kapacita dosáhne až 13 300 diváků a umožní na 30 různých způsobů využití. Chybět nemají dvě podzemní a šest nadzemních podlaží. Společně s arénou vybuduje město zhruba 1 300 parkovacích míst.

V oblasti, kde nová hala vznikne, se současně zlepšuje dopravní obslužnost. Rozšiřuje se velký městský okruh v úseku Bauerova, zároveň pokračuje budování vratné tramvajové smyčky v uzlu Lipová a připravuje se lanovka, která spojí lokalitu arény s bohunickým kampusem.

O umístění víceúčelového sportovního a kulturního centra se rozhodlo v únoru

2019. 850 dní poté, v červnu 2021, již získala aréna stavební povolení. Stavbu definitivně stvrdilo rozhodnutí Evropské komise z letošního července, jímž schválila veřejnou podporu ve výši 204 milionů eur.

Rozroste se zázemí pro hry s míčem

Sportovní infrastrukturu posílí také třetí hala pro míčové sporty v areálu Vodova. Stavba začala symbolickým poklepek kamene 12. září a rozšíří kapacity pro tréninky i utkání mládeže v Brně. Zároveň se uzpůsobí mezinárodním podmínkám, aby mohla hostit nejvýznamnější světové akce.

Budova má být kompletní za 18 měsíců – tedy na jaře roku 2025, kdy Brno pořádá basketbalové mistrovství světa hráčků do 19 let a pravděpodobně i evropský šampionát žen. O rok později se v Brně představí i kadetky v kategorii do 17 let.

Hrací plochu kromě basketbalistů využijí také florbalisté, házenkáři, futsalisté, volejbalisté či nohejbalisté. Uvnitř se postaví teleskopická tribuna pro přibližně 200 diváků. Projekt dále počítá i s úpravami v okolí, kde se zrenovuje příjezdová cesta nebo osvětlení areálu. Zároveň vznikne 37 nových parkovacích míst.

Téměř u konce je rekonstrukce plaveckého areálu za Lužánkami, kde vyrostl nový pětadvacetimetrový bazén (na snímku příprava vany) a opravil se dosavadní padesátimetrový. Aktuálně se dějí poslední stavební úpravy, orgány města však v září obdržely žádost zhotovitele o posun termínu dokončení. Rada města Brna požadavku vyhověla, což znamená začátek zkušebního provozu na přelomu října a listopadu. Přesné datum bude známo v půlce října.

Nová pětadvacítka poslouží k výcvikovým účelům i pro veřejnost. Navíc se tam mohou konat mládežnické soutěže nebo rozplavby pro větší akce, které se plánují vedle na padesátce. V hale většího bazénu se například kompletně zrekonstruovala skokanská věž včetně jednotlivých můstků. Nově tak bude za Lužánkami možné cvičit synchronizované skoky do vody.

Tadeáš Mima | foto: Zdeněk Kolařík

Vydejte se na Ústřední hřbitov na procházku i koncert

Nemusíte být milovníci funerální tematiky, abyste ocenili klid, který může přinést procházka po hřbitově. Ten největší brněnský jich nabízí hned několik. K připomínce letošních 140 let jeho fungování se na podzim koná více akcí – a otevření zrekonstruované obřadní síně i venkovní výstava ukazující historii pohřebiště byly pouhým začátkem.

Zdeňka Obalilová | foto: Marie Schmerková

Je s podivem, ale na Ústředním hřbitově vznikla ceremoniální stavba až na konci 20. let 20. století. Přitom největší pohřebiště v Brně bylo otevřeno 3. listopadu 1883. Pravda, výstavba hřbitovní kaple se chystala už od samého začátku, její návrh vypracoval Alois Prastorfer a později Franz Holik. Žádný z těchto plánů však nebyl realizován. Až po 44 letech od založení Centrálky byla otevřena obřadní síň.

Při vstupu na hřbitov z Vídeňské ulice najdete obřadní síň od architektů Bohuslava Fuchse a Josefa Poláška. Tato funerální stavba prošla generální rekonstrukcí, vrátila se do své původní podoby a opět slouží svému účelu. Novinkou je robotický katafalk, kterým je síň vybavena jako první v republice.

Do obřadní síně se můžete 2. a 3. listopadu vydat i na koncerty, jimiž vyvrcholí připomínkové akce ke kulatému výročí. První vystoupení bude věnováno lidem, kteří darovali svá těla vědě, druhé, přesně v den výročí, přinese sborovou hudbu a vystoupení žáků ZUŠ. Koncerty začínají v 17 hodin. Síň si projdete i na komentovaných prohlídkách 11. a 24. října. Hlásit se můžete na e-mailu dostalova@hrbitovvbrno.cz, vstupné je 100 korun.

Pokud chcete Ústřední hřbitov poznat opravdu pořádně, sáhněte po připravených stezkách na různá témata. Mapky najdete na portálu gis.brno.cz v kolonce Průvodce po Ústředním hřbitově. Na mapě jsou viditelné hrobové skupiny, vchody i stavby. Celkem je připraveno šest tras po náhrobcích významných osobností, dozvíte se tak více o spisovatelích a básnících nebo o malířích a sochařích.

do 15. 10.

Myšlenky Arnošta Lustiga letí ke hvězdám i k lidem

Jeho poselství nám předává putovní výstava s výmluvným názvem Já chci být člověk, kterou nyní hostí Hvězdárna a planetárium Brno.

lustigfoundation.cz

4.–5. 10.

Proč se spisovateli Ungarovi říká moravský Kafka

Také to se pokusí osvětlit literární symposium Ungar–Kafka, v jehož rámci jsou připraveny i doprovodné akce pro veřejnost.

meetingbrno.cz

do 31. 12.

Vojenská historie je plná hrdinů, na něž bychom neměli zapomenout

Výstavu o vojenských osobnostech a velitelích Brna si můžete zdarma prohlédnout na Střelnici CS Solutions, Karásek 1f.

presafe.cz

5.–6. 10.

Utvářet pivní kulturu se Brňanům daří už od středověku

Jistě to potvrdí workshop na Filozofické fakultě MU o krčmě jako srdci města, který je určen i veřejnosti. Zmíněn bude také brněnský měšťanský pivovar.

historie.phil.muni.cz

do 30. 6. 2024

Brno je město v lesích. Kdo nevěří, ať běží na Špilberk

Najde tady výstavu s lapidárním názvem Lesem, která představí vývoj lesů a lidské činnosti s nimi spojené v okolí Brna.

spilberk.cz

pá 6. 10.

Laické badatele a koumáky čeká Noc vědců

I brány brněnských vysokých škol a dalších vědeckých a vzdělávacích institucí se otevřou, aby vydaly Tajemství, jak zní letošní téma.

nocvedcu.cz

ne 8. 10. | 13 hod.

Během a chůzí pomůžeme sobě i zvířatům

Startovní případně zvířecím útulkům, radost z běhu, chůze a dobrého skutku zůstane všem, kdo se v Lužánkách zúčastní charitativního Běhu pro útulky.

behproutulky.cz

18.–22. 10. | 9–17 hod.

Za svěží letní atmosférou lze zajít na Kotlářskou

Připomínkou exotické dovolené se může stát výstava citrusů a dalších subtropických a tropických užitkových rostlin v Botanické zahradě PŘF MU.

sci.muni.cz/bot_zahr

čt 12. 10. | 19 hod.

Balet NdB zatančí pro krásu pohybu i ušlechtilost duše

Baletní galavečer Tancem pro život připravil balet NdB s tuzemskými i zahraničními hosty na podporu Masarykova onkologického ústavu.

ndbrno.cz

čt 19. 10. | 13–17 hod.

Nahlédněte do světa nevidomých

Dům služeb pro nevidomé Josefa Chaloupky v Králově Poli vám otevře své dveře, abyste si vyzkoušeli třeba hry pro nevidomé a mnoho dalšího.

tyflocentrumbrno.cz

po 30. 10. | 17 hod.

Homesharing píše příběhy o těch, kdo mají srdce na dlani

Knihovna Jiřího Mahena na Kobližné připravila besedu s týmem homesharingu Slezské diakonie s videem, výstavou i ochutnávkou.

kjm.cz

Duševní nemoc není stigma

Rázně a s humorem zatočit s předsudky o duševních potížích se chystá kampaň Dny duševního zdraví. Od 10. do 13. října ji pořádá Práh jižní Morava, který připravil řadu akcí. Laickou veřejnost zve 11. října na Zelný trh do stánku s nepřehlédnutelným názvem Hyperdestigmatizační superpsychohygienu. Mimo jiné si zde bude možné vyzkoušet simulátory deprese a schizofrenie, ale také se vyfotit v zrcadle s jazykem vypláznutým na duševní potíže. Přehled akcí lze najít na stránkách prahjm.cz.

(mak) | foto: Práh jižní Morava

Moderní fantastové a snílci mají Comic-Con

Snový svět sci-fi a fantasy a vše, co se s ním pojí v reálném světě, tedy videohry, deskové hry, filmy, seriály, anime a komiksy, knihy, hudba, kostýmy a mnoho dalšího, najdou jeho vyznavači od 21. do 22. října v pavilonu E na výstavišti. Festival popkultury Comic-Con Junior chce pobavit děti, teenagery i dospělé a nabídnout jim fantastický program v obí video- a deskoherní vyšperkovaný turnaji, cosplay přehlídkami, besedami s herci i tvůrci, jejich autogramiádami a podobně. Vše důležité hledejte na webu junior.comiccon.cz.

(mak) | foto: archiv organizátorů

Ekofilm připomíná, že bez vody skutečně nelze žít

Čisté a kvalitní životní prostředí je znakem vysoké úrovně společnosti a jejího života. Tato myšlenka postupuje všemi ročníky mezinárodního filmového festivalu Ekofilm, včetně letošního, v pořadí už 49. Uskuteční se od 5. do 8. října a jeho hlavním tématem bude životodárná voda. Tradičně 25 finálových snímků z celého světa včetně České republiky mohou zájemci zdarma vidět v Kině Art, v Cinema City ve Velkém Špalíčku a v sále radnice městské části Brno-střed. Kompletní informace jsou k dispozici na ekofilm.cz.

(mak) | foto: archiv organizátorů

**OTEVÍRÁME JIŽ
V LISTOPADU**

BRNO, PRAŽÁKOVA 51
bývalé Bongo

Přinášíme brněnskou prodejnu potravin JIP

V hlavních rolích:

- výběr, z něhož se vám zatočí hlava
- čerstvost a kvalita se 100% garancí
- novinky, které nemají obdoby
- prostředí, ze kterého se vám nebude chtít odejít

Těšit se můžete na **JIP stálice**, jako jsou úseky čerstvého ovoce a zeleniny, poctivé řeznictví, vlastní řemeslná pekárna, pražírna kávy, sushi point nebo samoobslužná restaurace.

Hvězdnými novinkami pak budou čerstvá výroba mozzarely a těstovin přímo na prodejně, champagne bar s možností posedět se sklenkou v ruce nebo grill point – luxusní steaková restaurace.

Nenechte si to ujít.

www.JIP-POTRAVINY.CZ

International Festival Ballet

26.1.2024
BRNO
Hala Vodova

**Největší
LABUTI
JEZERO**

na světě! 48 labutí na jediném pódium.
Balet na hudbu P. I. Čajkovského.

www.artpartner.cz

ticketportal VSTUPENKY NA DOSAH

ticket-online.cz

THE MUSIC OF **HANS ZIMMER**
v podání

THE ORCHESTRA **LORDS OF THE SOUND**

26.11. | BRNO **Zoner BOBYHALL**

Spider man 2 | The Dark Knight | Lone Ranger | Interstellar | Dune
Sherlock Holmes | Man of Steel | Pearl Harbor | Gladiator | Inception
Pirates of the Caribbean | Spirit | Wonder Woman | The Lion King

www.artpartner.cz

ticketportal VSTUPENKY NA DOSAH

ticket-online.cz

**Podzimní
slevy až 30%**

- ✓ Servis a oprava oken
- ✓ Výměna sítí proti hmyzu
- ✓ Výměna žaluzií

+420 606 082 165

BRNO.VOLITASERVIS.CZ

**VOLITA +
SERVIS**

ZDRAVOTNÍ POJIŠTOVNA MINISTERSTVA VNITRA ČR **211**

**Největší pracoviště
ZP MV ČR na Moravě
Brno mění adresu**

Sřhujeme se do nového polyfunkčního domu s těmi nejmodernějšími technologiemi **INSADY**. Svou polohou v centru Brna na ulici Nové Sady nabízí komfort všeho dostupného pěší chůzi a skvělou dostupnost MHD, velmi rychlé napojení na cyklostezku podél řeky, městský okruh Brna a další síť.

Cejl 476/5
Brno

ulice
**Nové Sady
Brno – střed**

těšíme se na
vás v novém
říjen 2023

www.211.cz

**DO PŘÍRODY, ZA DOBRODRUŽSTVÍM, ZA VYHLÍDKAMI NA ÚDOLÍ
I NA NEBESKÉ VÝŠINY. STŘEŠNÍ STAN, CO VÁS NA CESTÁCH DOSTANE
DÁL, NEŽ JSTE KDY SNILI**

**Caravanning Brno,
2.-5. 11. 2023, pavilon G1**

HAKR
car accessories

AUTOCENTRUM HAKR
Koliště 59, 602 00 Brno, tel.: +420 545 242 446
mobil: +420 777 800 304, e-mail: hakrbrno@hakrbrno.cz
www.hakrbrno.cz, www.i-kamper.cz

Love People, Love Nature
iKAMPER

8023004417

LAST MINUTE Babí léto v Luhačovicích

SE SLEVOU VÍCE NEŽ 20 % (3 300 Kč)!!!

TÝDEN UVOLŇUJÍCÍCH MASÁŽÍ 14.990,- Kč

Termín: 17. 9. – 8. 10. 2023

Cena LAST MOMENT za osobu ve dvoulůžkovém pokoji:
(původní cena 18.320,- Kč)

WELLNESS TÝDEN 16.190,- Kč

Termín: 17. 9. – 8. 10. 2023

Cena LAST MOMENT za osobu ve dvoulůžkovém pokoji:
(původní cena 19.030,- Kč)

MINIRELAX 8.990,- Kč

Termín: 17. 9. – 8. 10. 2023

Cena LAST MOMENT za osobu ve dvoulůžkovém pokoji:
(původní cena 11.040,- Kč)

Platnost nabídky: pro pobyty objednané od 23. 8. 2023 do obsazení vyhrazené kapacity.

Kontakt: ZÁLEŠÍ a.s., Hotel Pohoda **** A. Václavíka 203, 763 26 Luhačovice
Tel.: 577 100 811, 577 100 812, E-mail: info@pohoda-luhacovice.cz

www.pohoda-luhacovice.cz

HOTEL POHODA
★★★★

**Nevšední zážitek
i ve všední dny**

80230085101

S Rentou z nemovitosti se senioři nečekaných výdajů bát nemusí

Už 8 let hovoříme se seniory na téma finanční gramotnosti, děláme přednášky a radíme jim, když jsou v úzkých. Pro mnohé z nich je těžké vyjít s důchodem. Proto jsme zavedli zpětnou hypotéku, takzvanou Rentu z nemovitosti. Licenci nám udělila Česká národní banka.

Existují zhruba 4 okruhy problémů, kdy se senioři potýkají s nedostatkem peněz.

Nečekané výdaje

Porouchá se lednice, do domu zatéká, nefunguje topení. Nebo seniora zaskočí nemoc a on potřebuje drahé léky, dietní stravu, lázně. Důchod ani úspory nestačí. V takových náhlých situacích může Renta z nemovitosti pomoci vyřešit vážný problém.

Nulové úspory

Chcete dát každý měsíc pár korun bokem, ale když uhradíte pravidelné platby, zbyde vám jen na jídlo a základní

provoz domácnosti. Jak ušetřit na boty a oblečení nebo dokonce záliby, posezení v kavárně nebo na dárky pro blízké? Renta z nemovitosti, to znamená dostávat třeba 10 000 Kč měsíčně k důchodu navíc, které se budou každopádně hodit.

Skokové zvýšení výdajů

Život přináší i dramatické změny. Úmrtí partnera. Vážná nemoc, která s sebou nese velké doplatky za léky či výdaje za pečovatelku. Nebo snaha pomoci potomkům se splácením hypotéky. A senior najednou potřebuje o několik tisíc korun měsíčně více. Naše Renta z nemovitosti vám v nepříjemné situaci vytrhne trn z paty.

Neustálé odříkání

S důchodem sice vyjdete, ale každou korunu v ruce dvakrát obrátíte, než ji utratíte. Odpiráte si divadlo, masáže i dovolenou, nic si nekoupíte a bojíte se, že nezbydou peníze na Vánoce. Celý život jste dřeli, vlastníte dům nebo byt, ale hotovost žádnou a možná navíc měsíčně splácíte půjčky. Máme řešení! Jmenuje se Renta z nemovitosti a díky ní jsme život zlepšili už stovkám seniorů.

Výhody Renty z nemovitosti

- získáte peníze na cokoli (najednou či postupně)
- za vašeho života nemusíte nic splácet a nikdy se nesplácí více než cena nemovitosti
- zůstáváte bydlet doma a **jste nadále vlastníkem svého bytu či domu**
- můžete žít důstojněji a život si více užívat

Chcete vědět víc?

- Další informace o Rentě z nemovitosti najdete na webu: www.rentaznemovitosti.cz
- Můžete zde také požádat o vlastní orientační kalkulaci a seznámit se s příběhy klientů
- Můžete také zavolat na **233 321 850**
- **Máme licenci ČNB**

RV2301840/01

INZERCÍ V BRNĚNSKÉM METROPOLITANU PRO VÁS ZAJISTÍ:

Tomáš KARAL

732 530 071

karal@regvyd.cz

Karel MAREK

606 740 730

k.marek@regvyd.cz

Michal NOVÁK

739 724 774

novak@regvyd.cz

Vína z Mikulova

víno ze špičkových vinic pod Pálavou – 24 h denně
v e-shopu vinařství

Tichá vína s logem firmy

Firemní akce

vánoční večírek či oslava
Křížový sklep v Mikulově nebo
Archivní sklep v Dunajovicích

www.vinarstvivolarik.cz · info@vinarstvivolarik.cz · tel. 519 513 553 ·

RV2301840/01

Medlánecká SOS vesnička slaví dvacetiny. Mohlo jí být padesát

Dnes už SOS dětské vesničky nesměřují svou pomoc jen k náhradním rodinám dětí, ale podporují ještě v zárodku problému jejich vlastní rodiny, aby rodiče překonali krize, které jim znemožňují řádnou péči. Kromě toho organizace rozšířila svoje portfolio služeb třeba o dům na půli cesty, pomáhající dětem, které nevrůstají v biologické rodině, přejít do samostatného dospělého života.

Děti, které kdysi tvořily první obyvatele SOS vesničky v brněnských Medláncích, už samy dorostly do věku rodičů. Toto zařízení pro pěstounskou péči totiž letos oslavilo dvacáté výročí vzniku. Samotná myšlenka SOS vesniček rozšířených po celém světě je ještě o několik dekád starší.

Rakušan Hermann Gmeiner tehdy přišel s modelem, jak vytvořit prostředí co nejpodobnější rodině: matka s dětmi žije v samostatném domě v podpůrném prostředí vesničky. První takovou založil v rakouském Imstu v roce 1949. Určitě by měl radost, kdyby věděl, že dnes jeho nápad funguje a pomáhá v bezmála 140 zemích světa.

Zejména v rozvojových lokalitách poskytuje mezinárodní organizace SOS Kinderdorf International kromě pěstounské péče o opuštěné děti také zdravotní péči nebo humanitární pomoc a provozuje školky a školy v místech, kde by budoucí generace jinak zůstala bez vzdělání.

Národ dětem

V 60. letech minulého století začaly myšlenky na vytvoření alternativy pro děti v ústavní péči, vyrůstající mimo stabilní rodinné prostředí a trpící emocionální depřivací, silněji rezonovat i v Československu.

Jejich propagátory byly výrazné osobnosti české psychologie a pediatrie v čele se Zdeňkem Matějčkem a Jiřím Dunovským. V roce 1968 zakládají Kruh přátel SOS dětské vesničky, a když pražští manželé Semrádovi po zhlédnutí pořadu o opuštěných dětech a o rakouské péči přinesou do banky 500 korun, aby přispěli na stejný projekt v ČSSR, fakticky tak odstartují sbírku, na jejímž kontě se během dvanácti měsíců shromáždí více než 28 milionů korun – v přepočtu na dnešní prostředky asi půl miliardy. Během pár let tak vyrostly první dvě české vesničky u Karlových Varů a ve Chvalcově. Do země se koplo i v Brně, ale tam projekt přerušil další dějinný vývoj.

Soudruzi sobě

V rámci normalizačních procesů jsou areály SOS vesniček i veškerý majetek organizace znárodněny. Na projekt se tak v Brně mohlo navázat až po revoluci, kdy se obnovenému sdružení vesničky zase vrátily, a to včetně pozemků v Medláncích, respektive alespoň jejich dosud nezastavěné části. Finanční prostředky zabavené komunisty už ale sdružení nikdy nevidělo.

Na rozdíl od úspěšného „fundraisingu“ na přelomu 60. a 70. let, kdy se do národní sbírky zapojili zaměstnanci fabrik, skauti i důchodci nebo základní školy, bylo v 90. letech sehnat finance od dárců mnohem těžší. Neziskových a charitativních organizací o jejich pozornost soupeřilo hodně. Medlánecká vesnička tak nakonec první obyvatele vítala až v roce 2003. V té době ještě SOS vesničky fungovaly podle původního modelu ze 60. let: organizace vybírala a školila pěstounky, které pak žily ve vesničce a přijímaly do své péče čtyři až šest dětí, zejména větší sourozenecké skupiny.

Dnes se tento přístup změnil a domy, kterých je v Medláncích k pronájmu devět (desátý slouží jako školicí centrum), zabydlují rovnou pěstounské rodiny. Těch tu dnes žije osm (s pětadvaceti dětmi). Další 65 rodin s 84 pěstounskými dětmi z celého Jihomoravského kraje doprovází brněnská pobočka SOS vesniček na dálku. ■

Radka Loukotová | foto: SOS dětské vesničky

Zadluženost Brna máme pod kontrolou. A ne sami

Markéta Vaňková
primátorka města Brna,
Společně – ODS a TOP 09

Milé Brňanky, milí Brňané, ani v covidových letech, kdy městskou pokladnu zatížily nečekané výdaje kvůli pandemii, jsme na investice v rozpočtu nerezignovali. Vždy tvořily a tvoří jeho poměrně velkou část – v tom letošním například takřka třetinu. Jsou totiž nezbytnou podmínkou pro další rozvoj našeho města.

Nejinak tomu bude v připravovaném finančním plánu na příští rok. Pracovat na něm jsme začali už před prázdninami a během podzimu bychom měli dostat k dispozici celkový objem i strukturu běžných a kapitálových výdajů.

Sestavení rozpočtu není snadné a vyžaduje kompromisy. Základní ingrediencí je však zodpovědnost. Přesto se ozývají hlasy v souvislosti s multifunkční halou, že na jejím budování Brno „vykrvácí“. Není to pravda.

Začít stavět jsme se rozhodli, jak jsme se zavázali v koaliční smlouvě, po pečlivém vyhodnocení situace. A ta je příznivá. Jen letos očekáváme daňové výnosy vyšší minimálně o 600 milionů korun, ARENA Brno je zahrnuta ve schváleném střednědobém výhledu kapitálových výdajů rozpočtu města, příslíbeny jsou peníze od kraje a Národní sportovní agentury.

A že počítáme s úvěrem? Jde o zcela legitimní způsob, jak finančně zvládnout velké investice. Schopnost Brna splácet závazky je navíc každoročně podrobována ratingovému hodnocení nezávislými agenturami a výši zadlužení limituje zákon.

Pokud má Brno jako metropole Moravy nabízet konkurenceschopné parametry ve srovnání s tuzemskými, ale i zahraničními městy, nesmíme se bát investovat. Zodpovědně a s rozvahou, jak také činíme. ■

Koliště skolen! Třetí ročník festivalu pro celou rodinu spojeného s charitativním během přilákal 16. září do parčíku Janáčkova divadla běžce (klobouk dolů před těmi, kteří trať zvládli navzdory svým handicapům, jako například Radka, kterou mi bylo ctí doprovázet), fanoušky i diváky. A hlavně: přinesl do pokladny Sociálního nadačního fondu, který pomáhá potřebným, přes půl milionu korun. Díky všem!
(mv) | foto: Marie Schmerková

Snážíme se vás informovat o dění v Brně nejružnějšími způsoby, ale přesto se zdá, že ne vše, co vás zajímá, se k vám také dostane. Ráda bych proto na tomto místě vždy zodpověděla některé z otázek, které mi posíláte nejčastěji.

Co vás zajímá

Koordinují se dopravní stavby?

Cedule „Musíme to opravit“, ohlašující obvykle nějaké omezení, za volantem nepotěší, ale je to realita. Kvalitní a dostačující (nejen) dopravní infrastruktura je pro moderní město nutností. Není nic překvapivého, že ta brněnská ideální není a že je potřeba ještě mnoho opravit nebo rovnou postavit, aby se situace zlepšila. S plnou odpovědností však mohu říct, že dopravní omezení spojená se stavbami jsme zkoordinovali nejlépe, jak to šlo, abychom vyvážili potřebu investic a průjezdnost města. Každý zásah do území, pokud je to možné, je v posledních letech propojením více věcí najednou, od rekonstrukce sítí a tratí

MHD po úpravy veřejného prostoru. Nestaví však jen Brno, ale také kraj i soukromé subjekty, za velkými dopravními díly obvykle stojí Ředitelství silnic a dálnic. A těm „neměstským“ nemůžeme přikazovat, přestože se snažíme domlouvat se všemi. Navíc i ty nejpropracovanější harmonogramy skrývají neovlivnitelné neznámé: stačí, aby se zdržel výběr zhotovitele nebo někdo nečekaně získal finanční podporu, a tak se pustil do dalšího projektu... Na koordinaci jsme tedy rozhodně nerezignovali, ale přesto prosím o trpělivost. (Více se o tématu dozvíte v rozhovoru na straně 10 – pozn. red.) ■

Markéta Vaňková

V Brně budeme lépe pečovat o stromy a stromořadí

Jaroslav Suchý
náměstek primátorky města Brna,
Lidovci a Starostové

Chystáme významný krok ve výsadbě a péči o uliční stromořadí jako součást boje proti klimatické změně. Nový městský standard uličních stromořadí přinese komplexní strategii pro plánování a údržbu stromů v ulicích, která má za cíl zvýšit jejich význam v adaptaci na stále se měnící klima.

Tento standard není pouze projektovou přípravou, ale i procesem, jehož smyslem je vytvořit funkční systém stromořadí. Ten poslouží konkrétním ulicím, městským částem a městu jako celku. Uliční stromořadí propojená do vzájemně provázané sítě jsou klíčovým prvkem v boji proti tepelným ostrovům ve městě a jsou důležitá pro udržení

Původní dochovaná výsadba v ulici Václavkově v Židenicích. Fota: MMB

trvalé obyvatelnosti. Do rozpálených ulic vnesou tolik potřebný stín.

Dokument vypracujeme na základě celoměstské koncepce. Ta představuje záruku fungování, nicméně proces jeho vytvoření je náročný jak časově a finančně, tak i personálně. Proto zvažujeme licenční převzetí existujících norem z Prahy a jejich adaptaci na místní podmínky. Ušetříme tím náklady a čas a využijeme také odborných znalostí týmu, který působil při vytváření pražského standardu.

Plánuje se veřejné projednání

Úprava standardu pro Brno zahrnuje důkladné analýzy způsobu správy zeleně, pasportu zeleně města, interakce stromů s dopravní a technickou infrastrukturou nebo terénní průzkumy stromořadí. Výsledky těchto analýz začleníme do konceptu

dokumentu a projednáme je s dotčenými organizacemi a odborníky.

Vše s vámi plánujeme probrat na veřejném projednání, ze kterého si odnese vaše připomínky. Po schválení norem bude následovat jejich implementace a zapojení do praxe. Celý proces pořízení a úpravy potrvá 13 měsíců od uzavření licenční smlouvy s IPR Praha. Tento projekt plánujeme financovat z prostředků, které jsme původně vyčlenili na územní studii o modro-zelené infrastruktuře. Cena úprav materiálu včetně podrobných analýz by neměla přesáhnout dva miliony korun bez DPH.

Městský standard uličních stromořadí představuje inovativní krok Brna směrem k udržitelnému a adaptabilnímu urbanismu. Bude sloužit nám, Brňanům, hlavně v letních dnech a pevně věřím, že i díky němu ochladíme město.

Jak dál v prevenci drogových a jiných závislostí?

Tomáš Skřička
zastupitel města Brna,
SPD, Trikolora, Moravané a NK

Sociální odbor města Brna vypracoval Akční plán strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí na období 2024–2025. Tento rozsáhlý materiál se věnuje hlavně sekundární a terciární prevenci. Bohužel, prevenci primární, znamenající taková opatření, aby závislosti vůbec nevznikaly, je dáno málo prostoru.

Je přece známo, že fyzickou aktivitou, zejména sportovní, se v mozku uvolňují endorfiny – hormony štěstí. Primární prevence tedy musí začít již v mateřských a pokračovat v základních a středních školách. Je otřesným zjištěním, kolik žáků a studentů je osvobozeno od tělesné výchovy. (Zde bych se zaměřil na to, kdo a z jakého důvodu je „osvobodil“).

Výsledkem úpadku tělesných aktivit dětí a dospívajících je pak hledání náhražek – návykových látek všeho druhu. Neméně alarmující je nárůst obezity mezi dětmi a mládeží. Nemalý díl viny na tom nese upadající úroveň tělocviku na školách.

Děti kopírují jednání dospělých a hlavně rodičů. Ti by měli být hlavní oporou pedagogů a jít příkladem. Je rovněž nezbytné vytvořit ve společnosti takové informační pole, aby se mohlo závislostem maximálně předcházet. Jednou z cest je podpora nejen vrcholového, ale i výkonnostního a masového sportu. V osnách kdysi byly i dílny a práce na pozemcích. To vedlo řadu mladých k pěstování ušlechtilých koníčků.

Jsem optimista a věřím, že Brno bude dále městem nejen kulturním, ale i místem sportovních možností pro širokou veřejnost. ■

Má být Brno popelnicí Česka?

Robert Kerndl
náměstek primátorky města Brna,
Společně – ODS a TOP 09

Devět z jedenácti radních se rozhodlo nechat prověřit připravovanou zakázku na novou linku (tzv. třetí kotel) ve společnosti SAKO Brno za zhruba 5 miliard korun. Tedy zařízení, které má spalovat odpad, a to nejen komunální.

Kolegové měli o projektu různé pochybnosti, ale tou nejzávažnější bylo, zda je správné likvidovat v Brně odpad, který zde nevzniká. Zatímco nyní SAKO spaluje ročně zhruba 100 tisíc tun odpadu vyprodukovaného v Brně a stejně tolik z Jihomoravského kraje, pro novou linku by bylo třeba navážet dalších asi 140 tisíc tun odpadu z celé republiky.

Ten následně spálit a zatížit již tak na mnoha místech špatný vzduch, který v Brně dýcháme? Logicky přece čím víc odpadu spálíme, tím víc nebezpečných látek vypustíme do ovzduší. A proč enormně zatížit životní prostředí? Také tisíce kamionů, které by do Brna cizí odpad vozily, ani dopravě, ani kvalitě silnic, natož životnímu prostředí dvakrát neprospějí.

A jak si jednoduše představit 140 tisíc tun odpadu navíc? Stejně by vážilo asi 90 tisíc osobních automobilů, které postaveny za sebou vytvoří řadu z Brna do Prahy. Pěkná kolona, že? Chceme, aby bylo Brňanům do vzduchu vypuštěno navíc 145 tisíc tun CO₂? Nemluvě o dalších nebezpečných látkách včetně oxidů dusíku NO_x.

Myslím si, že se musíme začít dívat na odpad jinak. Odpad nepatří ani na skládku, ani do kotle. Odpad je surovina, kterou musíme třídít a dále zpracovávat. Hledání vhodných řešení vidím třeba ve spolupráci s vysokými školami. Já z Brna popelnicí republiky nechci. ■

Platforma brno.cz slouží i městským částem

Kateřina Jarošová
zastupitelka města Brna,
ANO 2011

Nedávno město odstartovalo projekt Tvorba a provoz webové platformy města Brna. Mám velkou radost, že během krátké doby byl vyvinut a spuštěn zcela nový web našeho města, který má mezi odbornou i laickou veřejností velmi pozitivní ohlasy.

Spuštěním městského webu ale práce na platformě nekončí, ba právě naopak. Cílem je její využití i na webech městských částí a firem. Radnice a městské organizace by díky společnému jednoduchému manuálu měly mít možnost spravovat své internetové stránky pod jednotnou městskou vizuální identitou s brněnským logem.

Od této kooperace si do budoucna slibujeme především zlepšení komunikace s občany, zjednodušení orientace na jednotlivých webech a rovněž jednotný vizuální styl Brna a jeho městských částí tak, jak se na druhé největší město v České republice sluší a patří.

V současnosti jsou nejbližší ke spuštění weby Bystrce, Kohoutovic, Medlánky a Starého Lískovce. Podnět ke startu spolupráce jsme zaznamenali i u radnic v Jundrově, na Brně-severu, v Bohunicích, Židenicích, Vinohradech, na Brně-jihu a také v Řečkovících a Mokrém Hoře.

Jde o další dílek do mozaiky, díky kterému se Brno přiblíží nejmodernějším evropským metropolím. Věřím, že se k této platformě v blízké budoucnosti přihlásí všechny brněnské radnice i městské firmy. ■

Další úspěch města ve sporech za Lužánkami

Jiří Oliva
radní města Brna,
Sociální demokracie

Brno pravomocně vyhrálo i druhý klíčový majetkový spor v lokalitě bývalého Bobycentra. Krajský soud nyní potvrdil loňský rozsudek městského soudu, kterým bylo společnosti LP EXPO nařízeno na vlastní náklady odstranění její stavby garáží z městského pozemku.

Ona stavba garáže, kterou společnost pana Procházky LP EXPO nabyla před dvaceti lety v dražbě, totiž stojí na městském pozemku bez jakéhokoliv právního důvodu. A už v době oné dražby se jednalo o stavbu stojící na cizím pozemku bez právního titulu. Soudy tak nyní správně aplikovaly ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu hovořící o tom, že je-li stavba na cizím pozemku bez právního důvodu, může se vlastník pozemku úspěšně domáhat odstranění stavby. Společnost LP EXPO nyní bude mít šest měsíců od nabytí právní moci rozsudku, aby splnila dobrovolně to, co jí ukládá soud. V případě, že by tak neučinila, mohlo by město exekučně vymoci splnění nařízené povinnosti. Město nicméně připouští, že pokud by společnost LP EXPO bezúplatně převedla vlastnictví stavby garáže na ně, tak by toto řešení pravděpodobně přijalo. Lze samozřejmě očekávat, že protistrana podá dovolání k Nejvyššímu soudu, což je ovšem mimořádný opravný prostředek, který nemá sám o sobě vliv na pravomocnost a vykonatelnost rozhodnutí. Jsem opravdu moc rád, že se nám podařilo pravomocně vyhrát i druhý klíčový spor se společnostmi pana Procházky v lokalitě Boby a ukázat tak, že rozhodnutí nechat věc posoudit nezávislými soudy bylo správné a ve prospěch města Brna. ■

Participativní rozpočet prochází pozitivními změnami

Filip Chvátal
radní města Brna,
Lidovci a Starostové

Při nástupu do funkce jsem si dal za cíl zvýšit efektivitu a rychlost přípravy projektů pro participativní rozpočet Dáme na vás. A mám pro vás skvělé zprávy.

Během posledních měsíců jsme zrealizovali 11 projektů za 31 milionů korun díky vašim nápadům. Šlo o čtyři sportovní a dětská hřiště v Medlánkách a na Lesné. Otevřeli jsme tři nové parky. V Židenicích mají digitální tabuli u Dělnického domu a klubovnu pod Bílendou. Vypracovali jsme projekt na cyklostezku z Líšně do Slatiny a Líšňáci určitě uvítají novou kavárnu v parku. Podpořili jsme také onkologicky léčené ženy. Navíc jsme opět blíže k realizaci několika projektů z minulých ročníků, jako jsou hřiště a klubovna v Tuřanech, kluziště v Zamilci nebo volejbalové kurty v Lužánkách. Pracujeme také na projektu pro cyklopříjezd k Prýglu a na lesním hřišti v Bosonohách, zpevňujeme cyklostezku na Křence a instalujeme po městě pítka. Snažíme se zjednodušit proces participace a letos jsme provedli důležité změny. Můžete navrhovat projekty i na pozemcích městských firem a zrušili jsme fázi podpory, kdy navrhovatelé museli pro svůj projekt získat 300 líků nebo 50 podpisů. Komunikace s navrhovateli je klíčová. Proto pořádáme workshopy, abychom s vámi byli v kontaktu, a vždy se vám snažíme poskytnout veškerou potřebnou pomoc. Vaše návrhy nás motivují k dalším inovativním nápadům. Na závěr bych poděkoval všem navrhovatelům i zaměstnancům odboru participace, kteří přispívají ke skvělému fungování tohoto nástroje. Těším se na listopadové hlasování! ■

Máme v Brně chodníky nebo spíš parkníky?

Marek Lahoda
zastupitel města Brna,
Česká pirátská strana

Taky chodíte po městě pěšky? Věřím tomu, že ano. Každý z nás, ať už většinu trasy vykoná MHD, autem, nebo na kole, musí poslední kousek dojít po vlastních.

Chůze je základní způsob dopravy, a tak bychom k ní také měli přistupovat. Z podnětů občanů i mých vlastních každodenních cest po Brně však vyvstává jedna otázka: Máme v Brně chodníky nebo spíš parkníky? Prakticky kdekoliv do vás dnes klidně začne suverénně najíždět řidič zásobovací dodávky. A projít přes vozové hradby nelegálně parkujících aut je občas opravdu bojovka jak Brno! Obzvlášť pro rodiče s kočárkem nebo vozíčkáře se pak taková situace stává bojem o holý život, když bezohledně zaparkovaná auta musí obcházet silnicí. Navíc chodníky na pravidelný pojezd auty nejsou stavěné. Příkladem budiž zničená dlažba v centru, jejíž oprava město Brno, tedy nás všechny, vyjde na desítky milionů korun. Jaké je řešení? Za prvé osvěta. Mnozí si určitě jen ve spěchu neuvědomí, že svým chováním omezují a někdy i ohrožují druhé. Nezabírá-li osvěta, přichází na řadu častější kontrola a vymáhání pravidel. Na to ale prý nejsou kapacity strážníků. Tudíž nezbývá než praktické znemožnění ohrožování chodců auty a ničení chodníků, a to pomocí fyzických zábran. Proto velmi děkuji za nové sloupky jak u přechodu na Veveří, které jsme doporučili z Komise BESIP, tak na ulici Milady Horákové. Konečně se tudy dá normálně projít! Inu, pohár trpělivosti přetekl. A proto vyzývám: Sloupky do každé ulice! P. S.: Pravidla samozřejmě platí pro všechny druhy dopravy. ■

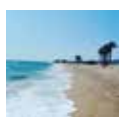

Co si myslí Brňané?

Chodíte do brněnských knihoven? Odkdy a která vám nejvíce přirostla k srdci?

Chcete se také zapojit do ankety v Brněnském metropolitánu? Sledujte Facebook, X (dříve Twitter) či Instagram BRNOMycity, diskutujte a dejte nám vědět, co si myslíte. Zajímá nás to!

@brnomycity

anna_nas
@

Ano, už dva roky. 😊 Celkem jsem byla asi ve 4 pobočkách a všude neskutečně moc milé paní. 😊

verca_sterbova_
@

KJM, pobočka Bohunice. Velmi příjemní knihovníci, krásné prostředí pro děti.

kalabovaa
@

MZK – nejkrásnější knihovna v Brně.

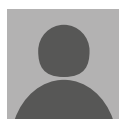
lenikaspi
@

Ano, posledních deset let, co žiju v Brně, do KJM. 😊 A oblíbila jsem si pobočku u nás v Chrlících.

esraamohamedthabit
@

Yes, since I came to live in Brno with my family a month ago. Jiri Mahen stuff is so friendly and helpful. (Ano, už od chvíle, kdy jsme se s rodinou přestěhovali před měsícem do Brna. Zaměstnanci v Knihovně Jiřího Mahena jsou velmi přátelští a ochotní. – redakční překlad)

kralovnaanalyzatorka
@

Jako studentka jsem prakticky bydlela v MZK, ale teď už do knihovny nechodím, knížky mám doma.

Klara Jirkovska
f

Za mě je naprostá topka v pobočkách Knihovny Jiřího Mahena ta naše maličká v Bosonohách. Vcelku retro dvě místnůstky, ničím extra výjimečná, i když knížky moc hezké a krásně nové, co se točí z centrály... ALE... žádná tu naši nepřekoná, naše paní knihovnice je ta nejmilejší, nejvstřícnější a nejzlatější. Zkrátka když nechodíte jen pro knížky, ale i za svou knihovnicí. ❤️

on.duri
@

Jako student som veľa času trávil v MZK.

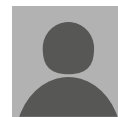
tsidla
@

Knihovna KJM – po odborné praxi jsem si oblíbil pobočku v Bystrci.

hana_is_my_firstname
@

Chodila jsem do Mahenovy. ❤️ Po změně kontinentu 🇺🇸 to mám bohužel z ruky. Ale přiletím obcihnout změny.

karolina.slepickova
@

Od 1/23, u nás vede Koblížná, Stará osada a Jírova, máme rádi i koutky. 😊

kubaotruba
@

KJM v knižnicích, je tak akorát velká.

**AŽ NA KONEC
VESMÍRU**

Hvězdárna a planetárium Brno

Program a vstupenky
www.hvezdarna.cz

Hvězdárna a planetárium Brno je příspěvkovou organizací zřízenou statutárním městem Brnem.

Hvězdárna a planetárium Brno

**HLEDÁNÍ OŘÍŠKOVÉ
PLANETY**

Program a vstupenky
www.hvezdarna.cz

Hvězdárna a planetárium Brno je příspěvkovou organizací zřízenou statutárním městem Brnem.

Vašulka Kitchen se stěhuje do většího

Posledním počinem centra umění nových médií Vašulka Kitchen Brno (VKB) v původních prostorách v Domě umění na Malinovského náměstí je výstava Marché zdejší rezidentky Nataliye Ilchuk, ukrajinské umělkyně pracující s filmem a videem. Její pojetí fenoménu práce v životech lidí lze zhlédnout do 27. října. Mezitím se VKB přesune do nového působiště v Domě pánů z Kunštátu, kde bude mít v přízemí více místa např. na rozvoj výukových aktivit a uměleckých rezidencí.

(mak)

Brno Creative Days apelují na náš tvůrčí potenciál

I tentokrát budou pestře zbarvené podzimní přírodě konkurovat Brno Creative Days se svými barvitými akcemi. Stylové zázemí jim od 21. do 22. října poskytne funkcionalistický pavilon A1 na výstavišti. Více než stovka makerů, tedy lidí tvořivého ducha, se pod křídly Maker Faire Brno bude při workshopech a prezentacích zabývat elektronickými a technologickými vychytávkami, designem, 3D tiskem, robotikou i řemesly a udržitelnými projekty. Současní a budoucí herní vývojáři zase mohou hledat inspiraci, poučení i kontakty na Game Access Connect. Festival Prototyp, další tradiční součást oslav kreativity, se letos z technických důvodů neuskuteční. Podrobnosti jsou na brnocreatedays.cz.

(mak) | foto: archiv organizátorů

Výstava hledá kořeny konceptuálního umění u nás

Z Velké Británie do Česka. Světoběžník Böhler se představí doma.

Změnilo se v naší zemi během padesáti let (ne)porozumění konceptuálnímu umění? Ověřit to může nová výstava v Pražákově paláci. Český tvůrce Pavel Böhler (*1952), který od poloviny 80. let působí ve Velké Británii, nazval svou retrospektivu Znamky života. Umělec zabývající se konceptuální prací s textem i reálnými předměty v ní představí své aktivity především z posledních 15 až 20 let, ale i z doby dřívější. Napříč časem i uměleckými médii se s ním můžeme vydat až do 25. února příštího roku.

(mak) | foto: archiv Pavla Böhlera

Festival rozduší kluby i ušní bubínky návštěvníků

Milovníci klubové hudby nebudou 6. a 7. října vědět, kam dřív skočit – jestli na Flédu na Moimira Papulescu & The Nihilists nebo do Melodky na Severals či jinak. Ve 13 brněnských klubech se v tyto dny uskuteční 2. ročník festivalu BATCH, který návštěvníkům umožní za jednotné vstupné proplout jednotlivými přístavy-kluby a houpat se na vlkách folku, jazzu, punku a dalších hudebních žánrů. Součástí festivalu je od 5. do 7. října i odborná konference. Program a více informací najdete na batchbrno.cz.

(mak)

V Redutě se bude bojovat o dědictví: rodinné i společenské

Je na obrázku s kostelíkem na pozadí letního nebe podepsán jako autor A. Hiller, nebo A. Hitler? To je zásadní, ale zdaleka ne jediná otázka, kterou si dědicové tajemného díla budou muset klást. Tak nelehký údel svým postavám připravil současný německý dramatik Marius von Mayenburg v hořké komedii Noční krajina. Českou premiéru nové hry i u nás oblíbeného tvůrce uvede 20. října v režii Aminaty Keity divadlo Reduta. Do konce roku jsou připraveny i čtyři reprízy. Více na ndbrno.cz.

(mak)

Moravský podzim nechá vyniknout opomíjená díla i autory

Pravé umění má prý člověka krmit náherou a rozkoší fantazie. Tuto myšlenku si Filharmonie Brno, organizátorka Moravského podzimu, už dávno vzala za svou. Mysteriózní název 52. ročníku festivalu, který zní Angeloi – zvěstovatelé aneb Paralelní dějiny hudby, dává opět tušit neotřelý program. Až do 22. října tak budou naši fantazii jítřit a zalévat krásou opomíjená díla velkých skladatelů, velká díla opomíjených skladatelů nebo netradiční hudební nástroje jako skleněná harmonika (na snímku). Program hledejte na webu moravsky-podzim.cz.

(mak) | foto: archiv festivalu

Českému komiksu vládnou ženy, ukazuje festival KOMA

Komiks ze všech stran – český, zahraniční, dětmi malovaný či přímo v procesu kresby – to všechno přináší mezinárodní festival KOMA. Už po deváté obsadí mezi 12. a 15. říjnem někdejší káznice na Bratislavské. Jak takový festival vzniká i jak to aktuálně vypadá s českou komiksovou tvorbou, jsme zjišťovali od dramaturga Tomáše Řepy.

Co je festival KOMA?

Mezinárodní festival KOMA se už devátým rokem koná v Brně a letos se bude už po čtvrté konat v areálu káznice. Prvních pět let jsme byli v Malé Americe. Výběr prostor je spojen s filozofií festivalu otevírat méně využívané objekty. Naše akce je pak ožíví a přivede do nich lidi. KOMA je festival komiksu a ilustrace, ale zaměřuje se více na komiks. Snažíme se každý rok představit ty nejčerstvější, nejaktuálnější české komiksy. Spolupracujeme také se zahraničními autory a tak 20–30 procent výstavních ploch chceme pokrýt touto tvorbou.

Má letos přehlídka nějaké téma, spojnicí?

Každý rok se snažíme zaštitit nějakým tématem, letos je to Deadline. Chceme tím dát najevo, v jak uspěchané době žijeme. Deadliny dnes hrají velkou roli. Nemyslíme tím jen klasický pracovní kontext, ale také komiksoví autoři při tvorbě moc dobře vědí, co je deadline a jak na ně působí. Dále to můžeme chápat i metaforicky, jako náš vyměřený čas, který musíme naplnit a protínají jej určité vrcholy či mezníky, které deadliny připomínají. Když je překonáte, už není cesty zpět.

Jsou komiksy stále trochu pro fajnšmekry? Nebo se situace mění?

Když jsme začínali, byl komiks vnímán stále ještě trochu minoritně, nebyl tady brán historicky ani vědecky. Vycházelo jich poměrně málo a neměl žádnou prestiž. Ale my jsme se trefili přímo do doby, kdy se začínal plně etablovat. Dneska je konečně brán jako deváté umění. Za deset let se to vyvinulo tak, že komiks patří mezi primární žánry nakladatelů, kterým nese slušné tržby. Věnuje se mu velká pozornost. Jednoduše, ať už jste jakéhokoliv věku a budete si číst komiks na veřejnosti, tak už se na vás nikdo nebude dívat skrz prsty.

Na co byste letos návštěvníky do káznice pozval? Jaký chystáte program?

Hlavní program představuje kolem 25 výstav a určitě bych návštěvníky rád pozval na výběr z komiksových knihy logi. Jedná se o příběhy zasazené do japonského prostředí. Ilustrovali je studenti Západočeské univerzity a vybrali jsme z nich pět příběhů. Komiks byl velmi ceněn ve světě, a to včetně Japonska. Uvidíte i práci Julie Černé, která se stala objevem roku na letošních cenách Muriel za komiks Kámen osudu. Upozornil bych i na Štěpánku Jislovou a její dílo Supro: Hrdinové na dluh. Další autorkou je Lucie Lomová, jejíž kniha Každý den je nový získala cenu Muriel za nejlepší komiksovou knihu. Jedná

se o reflexi covidové doby, autorka zaznamenávala celé to období – jeden rok – a téměř každý den komiksově zpracovala. Celý program je odraz současné tvůrčí scény.

Řeknete nám více i k doprovodnému programu? Co se připravuje?

Snažíme se vystavovat i ilustraci. Další program se také ubírá ke komiksu, takže máme pro děti připravené dílny. Hlavně v sobotu bývá káznice plná dětí, které zkouší různé výtvarné techniky. Ani letos nebude chybět dílna animace, kde se budou rozpohybovat postavičky. Těšit se můžete také na storytelling. Tři komiksoví autoři naživo kreslí příběh podle vyprávění herce nebo herečky. Na sobotní večer se chystá kreslířská bitva neboli draw battle. Více ilustrátorů maluje obrázky na různá témata podle moderátora a diváci pak vybírají vítěze. A těšit se můžete i na večerní koncerty.

Zdeňka Obalilová | foto: archiv Tomáše Řepy

Rozšířenou verzi rozhovoru si přečtete na webu cosedejc.brno.cz.

Loňský ročník závodu Vokolo priglu byl vyhlášen Akademií brněnského sportu třetí nejlepší sportovní akcí města Brna.

Vokolo priglu nabízí výzvu i krásu přírody

Prodat naběhané kilometry a zazářit na prestižním závodě či se prostě proběhnout v krásné přírodě? Tradiční závod Vokolo priglu nabízí sportovcům obé. Účastníci uvidí klidnou podzimní hladinu u hráze, úchvatný výhled na lávku přes řeku Svatku či krajinu Podkomorských lesů. „Jde o největší běžecký závod na jižní Moravě, očekáváme účast 1 500 běžců,“ říká ředitel závodu Petr Božek. Akce se koná 7. října, trať měří 14,1 kilometru. Více informací najdete na vokoloprighu.cz.

(mad) | foto: archiv Vokolo priglu

Brněnští basketbalisté cílí na nejvyšší příčky

Dostat se do nejlepší šestky. Takové jsou ambice brněnských basketbalistů, které do letošní sezony nově povede trenér Martin Vaněk. „Příprava na sezonu probíhá podle našich představ, naštěstí jsme bez větších zranění,“ uvedl kouč. Doma se Brno v ligovém utkání poprvé představí 14. října proti Děčínu.

(mad)

Na svém hradě jsou beachvolejbalistky královnami

Můj dům, můj hrad. Platnost tohoto přísloví prokázaly české beachvolejbalistky Barbora Hermannová s Marií-Sárou Štochlovou, které ovládly mezinárodní turnaj světového okruhu Pro Tour kategorie Futures. Ten se odehrál na konci srpna na Brněnské přehradě. „Vítězství na domácí půdě a obhajoba nasazení číslo jedna nejsou nikdy jednoduché. Jsem ráda, že jsme to zvládly,“ uvedla pro ČTK Hermannová. Stříbro na turnaji vybojovali Václav Berčík s Matyášem Džavoronokem, který se tak představil fanouškům v rodném městě v tom nejlepší světě. „Zahrát si tady finále byl pro nás obrovský zážitek,“ uvedl.

(mad)

Šelmy nebudou sedět v koutě

V loňské sezoně skončily volejbalové Šelmy, tým zkušených hráček a maminek, na druhém místě extraligy. I přes tento úspěch se ale letos nechystají měnit filozofii a do nového ročníku jdou s tím, že sport prostě není vždycky na prvním místě.

Když vznikaly Šelmy Brno, jejich cílem bylo prodloužit kariéru zkušeným volejbalistkám, které se často staly matkami, ale ještě se necítily na konec kariéry. Ačkoliv družstvo tuto koncepci stále dodržuje, díky několika posilám, výtečnému kolektivnímu výkonu i práci realizačního týmu bylo v minulé sezoně stříbrné. Úspěch ale Šelmám hlavy nezamotal. Do další etapy jdou stále s pokorou, i když také s několika změnami.

Tou největší je příchod slovenského trenéra Jaroslava Vlka, jehož předchůdce Ondřej Boula si chtěl od trénování na vrcholové úrovni odpočinout. „Budeme se snažit podávat co nejlepší výkony, ale vítěznou filozofii měnit nehodláme. Klub se skvěle stará o hráčky, je tu dobrá komunikace, děvčata ví, co potřebují, dokážou trénovat individuálně. Ještě přivedeme nějaké posily, ale žádný tlak na umístění na nás není,“ uvedl Vlk.

Podobně vidí situaci také manažer Martin Gerža. „Náš tým funguje jinak než ostatní, je to hodně o komunikaci. Stojíme na dobrém kolektivu. I tak ale letos půjdeme profesionálnější cestou, i proto, že hrajeme CEV Cup. Ten nám zapadá do koncepce.“

Směřování klubu oceňuje také loňská posila a bývalá reprezentantka Pavla Šmídová: „Šelmy jsou skvělý koncept pro ty, kdo nemají volejbal na prvním místě, a přesto chtějí hrát na dobré úrovni. Z 90 % jsme matky, volejbal občas musí jít stranou, ale vždycky se domluvíme. Možná to někdy vypadá, že vlastně trénujeme málo, ale je to maximum, čeho jsme schopné.“

I když velkými slovy neplývají, přesto je zřejmé, že v Šelmách pořád plane touha něco dokázat. „Sice jsme oslabily, ale ostatní týmy většinou také,“ říká bojovně kapitánka Ivona Marková.

Marek Dvořák

Lenka Vavrisová: Baví mě komunita i narážení do lidí

Dva roky chyběly v Rose Bowlu – českém finále ženské ligy amerického fotbalu. Nyní chce ale nejúspěšnější tým historie této soutěže Brno Amazons znovu na výsluní, což dokazuje také dobrý vstup do sezony: Amazonky mají dvě suverénní výhry a jednu prohru. Respekt vzbuzují také výkony jejich kapitánky, trenérky a nově quarterbacka Lenky Vavrisové, která je mezi fotbalistkami již legendou, ale stále ještě neřekla na trávnících poslední slovo.

Vstup do sezony vypadá dobře, jak ho vnímáte vy?

Byl jednoznačně super. První zápas byl s Prague Harpies, ten byl těžký, ale porazily jsme je. Druhý zápas jsme taky vyhrály. Teď jsme měly třetí s Black Cats, ale kočky se na nás dobře připravily. Navíc jsme nadělaly strašně moc chyb. Ale hodíme to za hlavu. Čekají nás další tři zápasy, jsme teprve v půlce sezony. Potřebujeme vyhrát ta utkání, která jsou před námi, na to se soustředíme.

Důležitým dílkem do skládačky jsou taky vaše výkony. Jak je zatím hodnotíte?

Upřímně? Velice dobře, jsem ze sebe nadšená! Já jsem začala na quarterbackovi ve flag fotbalu (bezkontaktní verze amerického fotbalu – pozn. red.) a holky si ze mě doteď dělají srandu, jak to vypadalo, jak mi balony létaly do země. A kontaktní fotbal je taky ještě něco jiného. Takže mám radost.

Proč jste se vrátila k aktivnímu hraní fotbalu, chybělo vám?

Určitě. Jak to jednou člověk začne hrát, bude mu to vždycky chybět. Loni jsem navíc nehrála kvůli covidu, měla jsem ho dvakrát a nemohla jsem se fyzicky připravit tak, jak jsem si představovala. Ale letos mi v hraní nic nebránilo. Pozice quarterbacka na mě tak trochu zbyla, což mi ale vůbec nevadí. Holky mi pomáhají. Měly jsme trénink dohromady s juniorkou od kluků, přibylí nám trenéři, takže jsem se mohla věnovat vlastnímu tréninku.

Quarterback bývá nejdůležitějším hráčem, vy jste kromě toho trenérka. Nemají nové hráčky tendenci vám vykat?

Za prvé si myslím, že quarterback není úplně nejdůležitější pozice, to je offense lajna, protože bez té si nezahraješ. Holky mají tendenci mi vykat, ale jen když přijdou na nábor. A není to kvůli tomu, co všechno dělám, ale proto, že už nejsem nejmladší. Ale pak se to srovná a všichni si tykáme.

Co vás na tomhle koníčku baví nejvíc, že jste u něj vydržela tak dlouho a obětovala mu tolik času?

Určitě mě baví lidi kolem fotbalu – dobrý kolektiv, komunita. A taky mě baví, že je to strašně taktická hra. Teď, když znám hodně věcí z útoku i z obrany a člověk to vidí komplexně, to má úplně jiný rozměr. A upřímně, baví mě i ten kontakt, narážet do lidí.

Americký fotbal není typický sport pro dívky, přesto nemají Amazonky o hráčky nozi. Čím to je?

Po covidu nám hráček trochu ubylo, ale myslím, že to je obecný trend. Za mě jde hodně o kolektiv, to dělá hrozně moc a u týmových sportů to tak bude vždycky. Další věc je propagace, děláme velké náborové kampaně, je to hodně o sociálních sítích. Rozdávaly jsme letáky, ty skoro neměly efekt, ale na základě příspěvků na Facebooku nebo Instagramu chodí dost nováčků, takže se na to zaměřujeme. Taky máme spoustu maminek, které si tam odpočinou. Ale také hraje roli, jestli holka ustojí kontakt. Může tam být nadšená, ale tohle ne každý snese. Nicméně ještě je tu pořád ta bezkontaktní varianta, kam teď budeme taky lákat. A jsem zvědavá, jak se nám to povede.

Čeho byste v tomto sportu ještě chtěla dosáhnout?

Já už asi ničeho! Máme tituly, máme fungující tým, jsem činná v asociaci, kde se to snažím posunout. Když něco přijde, tak to bude fajn. Ale myslím, že mám tak nějak už splněno.

Marek Dvořák | foto: Petra Slámová

Rozšířenou verzi rozhovoru si přečtete na webu cosedej.brno.cz.

Křížovka o ceny

M	JINAK	STAROINDICKÝ BÁSNÍK	VÝROBCE PLAST. MODELŮ	PRAVIDELNÁ STRUKTURA NEROSTU	LATIN. KOST	KÓD SOMÁLSKA	ZÁPORNÝ ION	M	ODSLUNÍ	3. část tajenky	OSOBA USMRČUJÍCÍ JEDEM	M	KELT	HORNÍ TOK BEROUNKY
ZNECITLIVĚNÍ (ZAST.)								VŘÍDEK NA SLIZNICI				KÓD GAMBIE		
AMER. BÁSNÍK (RALPH)								VTIP (OBEČ.) PROJEV VESELÍ				DOKONCE TROPICKÉ OVOCE		
ROZTAVENÉ HMOTY					ANGL. UBOHÝ PROKOP									
VĚZENÍ (ZAST.)						OSPRAVDLNĚNÍ TYP VOZŮ ŠKODA							BĚH V PŘÍRODĚ	ANGL. ČASNĚ
2. část tajenky									KOVOVÉ PENIZE SLOVEN. POLNÍ MÍRA					
POMŮCKA: AMARU, DŮA, IPSACE, REVELL, RUMEN, TALIKA	CITOSL. HRYZNUTÍ	SILNÉ PROVAZY SPODEK NÁDOBY					NÁZEV PÍSMEN CH KÁRA			LINKA KINO (ZAST.)				
RUDNÉ DOLY (ZKR.)			VÝTVARNÁ TECHNIKA DOMÁCKY OLDŘICH					INICIÁLY HERCE BRZOBOHA- TĚHO ČÍSLO DĚLITELNÉ 2			SEVERĀN MASTUR- BACE			
SOUHLAS				SPODNÍ JURA ČÁST ROSTLINY				ŘÍMSKÝ 2 ZKR. HOSPO- DÁŘSKÝCH NOVIN				INIC. HEREČKY LAURINOVÉ ŽLOUTENKA (Z REC.)		
HUDEBNÍ ŽÁNŘ					OBLIGACE ŽENSKÉ JMÉNO (2. 3.)									
M	DOLNÍ ČÁST ZAD	ŽENSKÉ JMÉNO (1. 12.) BACHOR				KÓD INDONÉSIE STŘE- DĚSKÁ ENERGETICKÁ (ZKR.)				SPORTOVNÍ ZKRATKA KARETNÍ HRA			ZALÍTI OKOLO	DIVOČÁK
1. část tajenky									ZVĚTRALÉ PIVO DVOJZPĚV					
EVROPSKÁ UNIE (ZKR.)			PŘÍBUZNÁ FRANC. PŘÍTEL					ÚPLNĚ KÓD KOSTARIKY						
LET. SPOL. PORTUGALSKÝCH KOLONIÍ				SPOJKA PODRÁDICÍ LATINSKÁ SPOJKA A			UMĚLÉ SLADIDLO KÓD FLORIDY							
ČESKÝ KOSMONAUT						ANGL. VOLNÝ						NĚM. ŽENSKÉ JMÉNO		
ŽENSKÉ JMÉNO (26. 7.)						JEDNOTKA OBJEMU					SICE			

V Divadle na Orlí se 9. října uskuteční akce, která se bude zabývat dostupností kultury v Brně. Na místě se bude nejenom debatovat a sdílet, ale současně si návštěvníci užijí i krátké umělecké ukázky. Jaký název akce nese? To se dozvíte v tajence. Pro tři

vylosované luštitelé máme připravený praktický černý organizér. Tajenku vložte do 17. října 2023 do formuláře na adrese www.brno.cz/krizovka, zašlete poštou nebo přineste do redakce Husova 12, Brno, či pošlete SMS na číslo 602 770 466.

Vícekrát zasláné tajenky vyřazujeme. Ze správných odpovědí z minulého čísla (Dva bazény za Lužánkami) byli vylosováni: Václav Fládr, Libuše Konečná a Hana Lorencová. Výhry zasíláme poštou.

TRIKAYA

Tvořte s námi čtvrt' budoucnosti

PRÁVĚ V PRODEJI

WWW.HADY.CZ

**Objevte zelenou zahradu kousek od centra Brna,
která nabízí benefity města a božský klid zároveň.**

Čtvrť Pod Hády nabídne více než 1000 moderních bytů v pestrých dispozičních řešeních. K téměř každému bytu je navíc balkon, lodžie nebo předzahrádka na klíč.

www.hady.cz

Elektřina i plyn od ČEZ nyní s poukazem na 3 000 Kč*

- ✔ Přejděte k nejdůvěryhodnějšímu dodavateli energií.
- ✔ Vše vyřešíte na jednom místě v blízkosti domova.
- ✔ Pomůžeme vám s přechodem k ČEZ i vašimi dalšími požadavky.

Se vším vám rádi pomůžeme na této pobočce České pošty:

Mojmírovo náměstí 2919/22, 612 00 Brno

* Poukazem se rozumí poukaz do řetězce hypermarketů v hodnotě 3 000 Kč. Akce platí do 30. 9. 2023, nebo do vyčerpání zásob poukazů. Bližší informace o pravidlech akce naleznete na www.cez.cz/poukaz.

RV2301558705

GO a Regiontour veletrhy cestovního ruchu

2. — 5. 11. 2023
Výstaviště Brno

B | R | N | O |

RV2301831701